మాతృప్రేమ

సుందర్రావు ఇల్లు వూరికి కొంచెం పెడగావుంది. అలకా జనం వూళ్ళో వుండలేరు కాబట్టి, వూరికి పెడగావున్న సుందర్రావు ఇంటిచుట్టూ జానెడు జానెడు స్థలాలు చౌగ్గా కొనుక్కుని గుడిసెలు వేసుకొని కాపరం వున్నారు. వూరు పెరిగిన కొందీ వీళ్ళు తమ స్థలాలు అమ్ముకొని కొంచెం దూరంగా మళ్ళీ స్థలాలు చౌగ్గా కొనుక్కుని గుడిసెలు వేసుకొని కాపరం వుంటున్నారు. సముద్రం నురుగుని బయటికి కొట్టినట్టు, వీళ్ళని సంఘం ఎప్పటికప్పుడు బయటికి కొడుతూ వుంటుంది. నురుగు ఎట్లా అయితే సముద్రం అంచుల్ని వొదలకుండా వుంటుందో, అట్లాగే వీళ్ళు తమ సంఘం ఎన్ని ఇబ్బందులు పెట్టినా దాని అంచుల్ని పట్టుకొని వొదలకుండా వేళ్ళాడుతూ వుంటారు.

ఈ అలకాజనాన్ని చూస్తే సుందర్రావుకి కోపం, జాలి, భయం వేస్తూ వుండేవి. రోజుకి ఏ నలుగురైదుగురయినా కొట్టుకుంటూ వుండేవాళ్ళు – కొట్టుకోవటం అంటే బండబూతులు తిట్టుకోవటం, కర్రల్తో బాదుకోవటం, వాళ్ళదెబ్బలాటలుకూడా సుందర్రావుకి విచిత్రంగా వుండేవి. ఒక క్షణం ఎంతో అన్యోన్యంగా నవ్వుతూ పేలుతూ వుండేవాళ్ళు. మరుక్షణం కర్రలు తీసుకొని బుర్రలు యలక్కాయలకుమల్లే బద్దలుగొట్టుకుంటూ వుండేవాళ్ళు. మళ్ళీ ఆక్షణం గడవగానే యథాప్రకారం నవ్వుతూ పేలుతూ వుండేవాళ్ళు. గొప్ప గొప్ప మార్పులన్నీ క్షణాల మీద జరిగిపోతూ వుండేవి.

ఒకరోజు అతను ఇంటికి వొచ్చేటప్పటికి, తన ఇంటిపక్క గుడిసెలో కాపరం వుంటున్న అంజమ్మ నెత్తీ నోరూ కొట్టుకుంటూ ఏడుస్తూ కూర్చుంది. దానిచుట్టూ, చుట్టుపక్కల వున్న జనం అంతా జేరారు. దాని తలమీద గాయంతగిలి నెత్తురు కారుతూవుంది. ఎవరికి చేతనైన సహాయం వాళ్ళు చేస్తున్నారు. సుందర్రావువాళ్ళదగ్గరకువెళ్ళిఏంజరిగిందనిఅడిగితే ఈ విషయాలు తెలిసినై. అంజమ్మ కొడుకు తప్పతాగి వొచ్చి డబ్బు ఇవ్వమని అంజమ్మని అడిగాట్ట. అంజమ్మ ఇవ్వనన్నదట. వాడు కర్రతో అంజమ్మని బాది, అది మొగుడుపోయినప్పటి నుంచీ కష్టపడి కూడబెట్టుకున్న పాతిక రూపాయలూ బలత్కారంగా లాక్కొని వెళ్ళిపోయాట్ట.

ఇట్లాంటి పనులు అప్పుడప్పుడూ సుందర్రావు ఇంటిచుట్టుపక్కల జరుగుతూనే వున్నాయిగాని అంజమ్మ వైఖరి అతన్ని ఆకర్షించింది. అంత బాధపడుతూకూడా అంజమ్మ కొడుకుని పల్లెత్తుమాట అయినా అంటంలేదు. పైగా "వాడు తాగి వున్నాడు బాబూ! ఏ కారుకింద పడతాడో! ఏ పోలీసోడి చేతుల్లో పడతాడో! పోయి పట్టకరాండి బాబూ? మీకు పుణ్యముంటాది," అని అందర్నీ కాళ్లూ గడ్డాలూ పట్టుకొని బతిమలాడతావుంది. "పోతేపోయాడ్లేవే!" అని ఒక పెద్దమనిషి సలహా చెపితే, "నీకేం తెలుసుబాబూ? కన్న కడుపు... చేతులమీదగా పెంచాను." అని ఏడ్చింది. అంజమ్మకి కొడుకు మీదవున్న ప్రేమకి సుందర్రావు ముగ్ధుడయ్యాడు.

ఇంటికివెళ్ళి ఈ సంగతే ఆలోచిస్తూ పడుకున్నాడు. మాతృ

ప్రేమ ఎంత మహత్తరమైంది? ఎంత నిష్కల్మషమైంది!! ఎంతపవిత్రమైంది!!! ఇలా ఆలోచిస్తూవుండగానే అతనికి కునుకుపట్టింది......

టక టక టక టక అని ధ్వని. సూట్‌లోవున్న ఒక మనిషి వొచ్చి అతనిముందు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. అతనికి ఒక కాలు లేదు— కొయ్యకాలు తగిలించివుంది. మోటించి నడవటానికి చంకలో కర్రవుంది. టక టక టక అని మోతచేసేది ఆ కొయ్యకాలూ, ఆ చంకలోకర్రా.

అతను వొచ్చీరావటంతోనే సుందర్రావుకి ఎదురుగావున్న కుర్చీలో కూర్చొని- "మీరుమీరేనా?" అని అడిగాడు.

"అవును. నేను నేనే" అన్నాడు సుందర్రావు.

మీరు నన్ను ఎరుగుదురా?"

సుందర్రావు ఎరగను అన్నట్లు తలవూపాడు.

"అహా! నన్ను ఎరక్కపోవటం ఏమిటి? ఆంధ్రదేశంలో నన్ను ఎరగనివాళ్ళు లేరే! ఆ బాలగోపాలం ఎరుగుదురు," అన్నాడు. అంటూ చంకలోవున్న కర్రతీసి, కుర్చీకి ఆన్చి పక్కనే పెట్టాడు. మెడఅటూ ఇటూతిప్పి పైకొంచం వొదులుచేసుకున్నాడు.

సుందర్రావు అతడు ఎవ్వరైవుంటాడా? అని ఆలోచిస్తూ వున్నాడు ఇన్స్యూరెంట్ ఏజెంటా? కమ్యూనిస్టా? పుట్టగొడుగా? ఇంతలో అతడే మళ్ళీ ప్రశ్నవేశాడు—"అయితే నన్ను ఎరగనంటావు?"

"ఎరుగను"

"పోనీ ఒకసంగతి నీకు జ్ఞాపకం వుందా? ... ఒకడువుండే వాడు ... దొంగతనాలు చేసేవాడు ... హత్యలుకూడా చేసే వాడు... వాణ్ణి పోలీసువాళ్ళు పట్టుకొని చేసిన పాపాలకు ఉరి శిక్ష వేశారు. వాడు జైల్లో వుండగా వాడి తల్లి 'కొడుకా! కొడుకా!' అంటూ రొమ్ముబాదుకుంటూ వాణ్ణి చూట్టానికి వొచ్చింది. వాడు తల్లిని రహస్యంచెపుతాను రమ్మని దగ్గరకు పిలిచి చెవి కసిక్కున కొరికాడు..."

"జ్ఞాపకంవుంది" అన్నాడు సుందర్రావు అతని చిన్నతనంలో అంతా ఈకథ చెప్పుకుంటూవుండేవాళ్ళు.

"వాణ్ణేనేను" అన్నాడు, అని బిగ్గరగా నవ్వటం మొదలు పెట్టాడు, సుందర్రావుకి ఏమీ తోచలేదు. ఉక్కిరి బిక్కిరి అయ్యాడు, ఏమి అనాలో తోచక గుడ్లు వొప్పజెప్పి చూస్తూ వూరుకున్నాడు. అతడు నవ్వినవ్వి అకస్మాత్తుగా సీరియస్ అయిపోయి, "తెలిసిందా?" అని అడిగాడు.

"అయితే నువ్వు..."

"స్మశానంలోనుంచి వొస్తున్నాను. ఇంకెక్కడ నుంచి వొస్తాను? సమాధిలోనుంచి, మేఘానికిమల్లే మాతృగర్భం లోని పిల్లవాడికిమల్లే, లేచివస్తున్నా. ఇవ్వాళే ఈ వూరు ఛైర్మన్ చచ్చిపోయాడు. వొస్తూవొస్తూ అతని సూట్ వేసుకుని వొచ్చాను. ఎందుకనోగాని నీ దగ్గరకి సూటుతో రావాలనిపించింది"

"ఏంపనీ?" అని అడిగాడు సుందర్రావు.

"పనివుంది. నాకీప్రపంచంలో ఒక్కమనిషితో పనివుంది.

ఆమనిషికోసం వెతుకుతున్నాను. నాకథ రాసిపెట్టేమనిషి నాకు కావాలి. అందుకు ఎంతమంది దగ్గరకు వెళ్ళాను అనుకున్నావు? రాత్రికి ఒకళ్ళదగ్గరకి చొప్పున వెళ్తున్నాను. ఏదో తల్లి చెవికొరికానని తప్ప నా పూర్తికథ అందరికీ తెలియదు. అందరికీ తెలిసేటట్లు చెయ్యాలని నా కోరిక. రాసిపెట్టమని చాలామందిని అడిగాను."

"ఏమన్నారు?"

"కొంతమంది నా కథలో కథావస్తువు లేదన్నారు. కొంతమంది నా కథలో సస్పెన్సులేదన్నారు. కొంతమంది క్లయిమాక్స్ లేదు అన్నారు. కొంతమంది ఏమీచెప్పకుండానే ఇది కథగా రాయటానికి వీల్లేదు అన్నారు. తిరిగి తిరిగి నీదగ్గరకు వొచ్చాను."

"నాకుమాత్రం చాత అవుతు దని నువ్వు ఎట్లా అనుకున్నావు?"

ఈ ప్రశ్నకు అతనిమొహం విప్పారింది, చేత్తో మీసాలు సర్దుకొని, కుర్చీ కొంచం ముందుకులాక్కొని, ఏదో పరమ రహస్యం చెపుతున్నవాడికి మల్లే చెప్పాడు — "కారణంవుంది. ఆ ఛైర్మన్ చెప్పాడు. వొచ్చినరోజే తన సమాధిలోకూర్చొని నిన్ను నోటికివచ్చినట్లు తిడుతున్నాడు. బతికివున్నరోజుల్లో అతనిమీద నువ్వేదో కథ రాశావటగా! నీకథలో కథావస్తువే ఉండదట! సస్పెన్సే వుండదట! క్లయిమాక్స్ పెట్టటం అసలు నీకు చేతేగాదట! ఇవన్నీ వింటూవుంటే నాకు చాలాసంతోషం వేసింది, నాకు తగ్గవాడు నేటికి దొరికాడు అనుకున్నాను.

రంయిన బయలుదేరి వొచ్చేశాను—నీదగ్గరికి ... మరి నా కథ వింటావా?

"చెప్పూ" అన్నాడు సుందర్రావు. అతనికూడా అతని కథ వినాలని కుతూహలంగా వుంది.

అతడు మొదలు పెట్టాడు.

"మా అమ్మకీ నాన్నకీ నేనే సంతానం. మా అమ్మకి నేనంటే చాలా గారాబం. నన్ను కిందకిదింపకుండా పెంచింది. నాకు చిన్నతనంలో చాలా జబ్బులు చేస్తూవుండేవట. దీనికి మా అమ్మే కారణం అని మా నాన్న నేను పెద్దవాణ్ణి అయింతర్వాతకూడా తిడుతూవుండేవాడు. ఎప్పుడూ చేతుల్లో పెంచటం, కిందకిదిగి ఆడుకోనివ్వక పోవటం, నేను కావాలన్నదల్లా కొని ఇవ్వటం, బలవటంలేదని కాకిమీదా కుక్కమీదా పెట్టి వొద్దనిఏడుస్తున్నా వినకుండా, మరిపించి అన్నంపెట్టటం ఇవన్నీ నా అనారోగ్యానికి కారణం అనీ, నా జీవితాన్ని నాశనం చేసింది మాఅమ్మేఅనీ మానాన్న ఆమెనుతిడుతూవుండేవాడు. అప్పుడు ఆయన మాటలు నాకు అర్థం అయ్యేవికావు, మా అమ్మకి నేనంటే వున్నప్రేమా, ఆబిడ నన్ను పెట్టే గారాబం చూస్తూవున్న నాకు మానాన్నమాటలకు చాలా కోపం వొచ్చేది, నాకు చిన్నబిడ్డవొచ్చింది. ఇదిగోచూడూ, వొళ్ళంతా కాల్చారు. దీనికూడా మా అమ్మేకారణం అంటూవుండేవాడు నాన్న.

కాని మా అమ్మ ఆయనమాటలకు లెక్కపెట్టేదికాదు. ఆయన అనేది అంటూనే వుండేవాడు. ఆమె చేసేది చేస్తూనే వుండేది.

నేను కొంచం పెదిగింతర్వాతకూడా వాళ్ళిద్దరూ నా విష యంలో పోట్లాడుకుంటూనే వుండేవారు. మానాన్న నన్ను బళ్ళోకి వెళ్ళమని కొడితే అమ్మ ఓర్చుకోలేక కళ్ళవెంట నీళ్ళు పెట్టుకుంటూ "నాణ్ణి మీరు బతకనివ్వరు" అని పోట్లాడేది. నాన్న బయటకువెళ్ళగానే ఇవీ ఎవీ కొనిపెట్టి "బళ్ళోకి వెళ్ళక పోతే పోన్లే నాయనా, ఇంట్లోనేవుండు" అని బుజ్జగించేది. మానాన్న సాయంకాలంవచ్చి అడిగితే బడికి వెళ్ళివొచ్చాడని చెప్పేది. ఇప్పటిదాకా చదువుకోని ఇప్పుడే కన్నుమూశాడు అని చెప్పేది... ఇట్టా జరుగుతుండగా నాన్న కాలంచేశాడు."

అతను కథచెప్పే పద్ధతి సుందర్రావుకి నచ్చలేదు. అసలు కథకూడా అతనికి ఏమంత బాగాలేదు. అయినా చేసేదిలేక వింటున్నాడు.

"ఇకేముంది? నాన్న చచ్చిపోగానే నాకు స్వరాజ్యం వొచ్చింది. చేతినిండా డబ్బువుంది. వొంట్లో సత్తువవుంది. అప్పుడు ఇట్లావుండేవాణ్ణా? బజార్నపడుస్తుంటే ఆడవాళ్ళు వాకిళ్ళలో నిలబడి ఏంచూసేవారు? కొద్దికాలంలోనే నాకు చెడు సావాసాలూ దురభ్యాసాలూ ఎక్కువైనై. ఒక్కటాగుడేనా? ఒక్క ముండలేనా? — సమస్తం అలవాటు పడ్డయ్...డబ్బు పిచ్చల విడిగా ఖర్చుపెట్టటం సాగించాను. నేను ఎక్కడకష్టపడ తానో, కోపంవచ్చి ఏంచేసుకుంటానో అని అమ్మకూడా ఏమీ అనేదికాదు. ఎవ్వరయినా చెప్పినా, "అంతా వొట్టిది- నాబిడ్డ బంగారం- గిట్టనివాళ్ళు వేసేమాటలు" అని పోట్లాడేది, లోలోపలమాత్రం "పెళ్ళిఅయితే వాడే బాగుపడతాడు" అని

సమాధానపరుచుకుంటూ వుండేది. ఈ వుద్దేశంలోనే నాకు పెళ్ళిచేసింది. నేను మొదట్లో పెళ్ళిచేసుకోనని చాలా పట్టు పట్టాను. ఎందుకంటే అప్పటికే నావొళ్ళంతా గుల్ల అయింది నేను ఎంత చెడ్డా అప్పటికి ఇంకా నాలో మానవ స్వభావం పూర్తిగా నాశనం కాలేదు. నేను ఎన్ని చెప్పినా నామాటఅమ్మ వినలేదు, "నేనుపెంచాను-పెద్దవాణ్ణిచేశాను-నీమీద కళ్ళుపెట్టు కొని బతుకుతున్నాను" అని ఆమె బతిమలాడుతూ వుంటే నేను ఆమె మాటకు ఎదురుచెప్పలేకపోయాను — లొంబడ్డాను. ఆమె సుఖంకోసం, ఆమెను తృప్తిపరచటానికి పెళ్ళి చేసుకున్నాను.

కాని నా పెళ్ళి అయింతర్వాత ఏమి అయిందనుకున్నావ్? నా భార్య కాపరానికి వొచ్చిం దగ్గరనుంచీ దాంపొత్తు మా అమ్మకి గిట్టేదికాదు. దాన్ని చూస్తేనే చురచురలాడేది. చీటికీ మాటికీ కజ్జా పెట్టుకునేది. నాభార్య చాలామంచిది. మాఅమ్మ ఏమన్నా ఎదురుచెప్పేదికాదు. అయినా మా అమ్మ దాన్ని మంచానపెట్టి రంపానకోసేది. మే మిద్దరం కలిసివుంటే సహించేదికాదు; ఏదో వంకపెట్టి దాన్ని పిలిచేది - పడపడా తిట్టేది. నేను ఇంటికిరాగానే దానిమీద నానాపితూర్లూ చెప్పేది.

నేను మొదట్లో మాఅమ్మ మాటలన్నీ నమ్మాను. దాన్ని అనేకసార్లు కొట్టాను. చివ్వరికి ఇంట్లోనుంచి కూడా వెళ్ళ గొట్టాను. అప్పుడు మా అమ్మ ప్రవర్తన నాకు అర్థంకాలేదు. తరవాత తరవాత ఆలోచించుకుంటే తెలిసింది. కానిఏమిలాభం?

అప్పటికి అవ్వాల్సినదంతా అయిపోయింది," అని ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచాడు.

సుందర్రావు వింటూ కూర్చున్నాడు. అతను కొంచంసేపు వుండీ "మా అమ్మ ప్రవర్తనలో మార్పుకి కారణం ఏమిటంటావ్?" అని అడిగాడు సుందర్రావుని.

"నేనేం చెపుతాను? నువ్వే చెప్పు?" అన్నాడు సుందర్రావు.

"కారణం వుంది. అప్పట్లో నాకు తెలియలేదు. యదార్థం కాకపోతే నామీద ఇంత ప్రేమగా వుండే అమ్మ ఇవన్నీ ఎందుకు చెపుతుంది? అనుకున్నాను. కాని కారణం వేరు."

"ఏమిటి?"

"అప్పటిదాకా నన్ను మా అమ్మ తన సొంత ఆస్తిగా చూచుకునేది. నేనూ తనూ అంతే అనుకునేది. కాని అకస్మాత్తుగా మరొకమనిషి, కొత్తమనిషి, కనిపెంచని మనిషి, నాజీవితంలోకి వొచ్చి, నాజీవితంలో భాగం పంచుకోవటం మొదలు పెట్టేటప్పటికి ఆమె ఓర్చలేకపోయింది. నా భార్య తన్నేదో అన్యాయం చేస్తున్నట్టు తన వస్తువుని దొంగిలిస్తున్నట్టు బాధ పడింది. దాన్తో నాభార్యమీద కోపం వైరం పెంచుకుంది, ఆమెకు తెలియకుండానే మారిపోయింది. ఆమె మాతృప్రేమే దీనికి కారణం..." అని కర్ర చేతిలోకి తీసుకొని ఒకసారి నేలకు కొట్టి సైై సర్దుకొని కూర్చున్నాడు. కాలం గడిచిపోతూవుంది. కాని అతడు ఇక మాట్లాడదలచినట్లు కనపడలేదు. అలాగే కూర్చున్నాడు.

"తరవాత ఏమయింది?" అని అడిగాడు సుందర్రావు.

అతడు ఉలిక్కిపడి సర్దుకొని ఇలా చెప్పాడు. "ఇక అవటానికి ఏముంది? నా భార్య వెళ్లిపోయిం తర్వాత నా పని మరీ అధ్వాన్నమయింది. తాగడూ తిరుగుడూ ఎక్కువైనై. కొద్ది రోజుల్లోనే ఇల్లంతా గుల్లఅయింది. దొంగతనాలు మొదలు పెట్టాను. చివరికి పోలీసులు నన్ను పట్టుకోవటం ఉరిశిక్ష వెయ్యటం మీ కందరికీ తెలిసిందే! నేను జైల్లో వుండగా అమ్మ నన్ను చూట్టానికి వొచ్చింది. హృదయం తరుక్కుపోయేటట్టు ఏడ్చింది. కాని నాకు ఆమెమీద జాలి కలగలేదు. నా స్తితికి ఆమే—ఆమె మాతృప్రేమే—కారణం అని అప్పటికి నాకు నమ్మకం కలిగింది. రహస్యం చెబుతాను రమ్మనమని దగ్గరకు పిలిచాను, చెవి కసిక్కిన కొరికాను."

"మరి మీ అమ్మ ఏమయింది?"

"ఏమో!"

మళ్ళీ అతడు మాట్లాడకుండా కూర్చున్నాడు. కొంచం సేపు అయిం తర్వాత నెమ్మదిగా లేచి కర్ర చంకకింద పెట్టి "మరి నా కథ రాస్తావా?" అని అడిగాడు.

"ఇదేనా కథ" అని అడిగాడు సుందర్రావు.

"ఇదే! ఏం? కథకి పనికిరాదూ?" అని అతడు తీక్షణంగా చూసి అడిగాడు.

"ఎట్లా ఇది కథగా రాయటం?"

టకటక శబ్దంచేసుకుంటూ రెండు అడుగులు ముందుకు వేసి "ఏం? ఇందులో సస్పెన్సులేదూ? క్లయిమాక్సు లేదూ? డ్రెమెటిక్ బిగినింగ్ లేదూ? లేకపోతే పెట్టు. నీయిష్టం వచ్చినత నయ్యాన్నీ పెట్టు. కాని కథ రాయి. మాతృప్రేమలో పవిత్రం

గానీ, ఔన్నత్యంగానీ, స్వార్థంలేకపోవటంగానీ, ఏమీ లేదని లోకానికి చాటు. అది పశు లక్షణమని బోధించు. అది అగ్ని కంటే భయంకరమైందనీ, అందర్నీ, ప్రేమించేవాళ్ళనీ, ప్రేమకు గురి అయిన వాళ్ళనీ అందర్నీ నాశనం చేస్తుందనీ చెప్పు. ఏం? కథ రాస్తావా ?

సుందర్రావుకి అతన్ని చూస్తే భయంవేసింది. కోపంతో అతను వొణికిపోతున్నాడు. కళ్లు ఎర్రబడ్డాయి. అదంతా చూచి "రాస్తాను" అన్నాడు సుందర్రావు.

"సెబాస్! నువ్వు మంచివాడివి" అని అతను సుందర్రావు వీపు తట్టాడు, సుందర్రావు నిద్రనుంచి ఉలిక్కిపడి లేచాడు. పక్క గుడిసెలోని అంజమ్మ 'కొడుకా! కొడుకా! అని ఇంకా ఏడుస్తూనేవుంది.